

İFTİHAR MADALYASI

CEVRIYE ARTUK

2 Rebiülâhır 1306 ve 24 Teşrinisâni 1304 senesinde II. Abdülhamid'in İrade-i Seniyyesiyle ihdas edilmiş olan bir madalyanın adıdır. Bu Madalya Devlete sadakat, şecaat ve hamiyet ile hizmet etmiş bulunanlara mükâfat olarak verilmektedir¹.

Madalya altın ve gümüşten yapılmıştır. Altını 27,48 Gr. ağırlığında, 30 mm. kutruna ve binde 916 $\frac{2}{3}$ ayarındadır.

Gümüşleri ise 17,10 Gr. ağırlığında, 30 mm. kutruna ve 830 ayarındadır.

Madalyanın ön yüzünde: Güneş ışınları arasında, II. Abdülhamid'in Tuğrası bulunmaktadır. Bunun altında Osmanlı İmparatorluğunun arması görülmektedir.

Madalyanın arka yüzünde ise: defne dallarından meydana gelmiş bir çelenk arasında bir boş saha bırakılarak, Madalyanın verileceği şahsın adı ve tarihi buraya hak olunacaktır (Resim 1).

Madalyanın Nizamnamesi 7 maddeden ibaret olup 3. Maddesi gereğince Padişaha sadakat gösterenlerle ziraat ve sanatın ilerlemesine, yangın ve bulaşıcı hastalıklar zuhurunda millet ve insaniyete faydalı hizmet eden Osmanlı tabasına verileceği gibi yabancı tabaya da ihsan edileceği tasrih edilmiştir. Bu Madalya berat ile verilmekte idi.

Nizamnâmesinin 4. Maddesinde sözü edilen İftihar Madalyası berâtle beraber Padişah tarafından verilecektir. Madalyanın verilebilmesi için, üstün başarısı ile madalyayı almağa hak kazanmış olduğu Bab-ı Âli tarafından resmi tezkere ile Saray'a arz edilerek emir alınması gerekmektedir. Filhakika Tercüman-ı Hakikat gazetesi Sermürettibi Abdullah Efendi'nin müretteplikteki meleke ve mahareti ve resmî tebligatın doğru olarak tab'ı hususunda gösterdiği ihtimam

¹ Başvekâlet Arşivi Nişân ve Madalya Dosyası; Meskûkât-ı Şâhâne İdaresi Darphane-i Âmire 1336 Sene-i Maliyyesi Raporu, İstanbul 1921, s. 208 Vd.; Mütemmim, İstanbul Hilâl Matbaası 1333, s. 97; Mehmed Zeki Pâkalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü C. II, s. 38; Meydan - Larousse, C. 6. s. 223, İftihar Madalyası.

ve gayreti dolayısıyla kendisine verilmiş olan bu beratta şöyle denilmektedir: (Vesika 1)

Nişân-ı Şerif-i Âlîşân-ı Sâmi Mekân-ı Sultânî ve Tuğrâ-yi Gar-râ-yi Cihânistân-ı Hakanî hükmü oldur ki:

Zat-ı Şevketsimât-ı Pâdişâhâneme vedia-yı cenâb-ı kibriya olan sınıf tab'a-yı şâhânemin tezâvid-î servet ve saadet ve memalik-i mah-rûsetül mesâlik-i mülûkânemin terakki-yi mamuriyeti ehassı âmâl meâl-i istimâl-i mülûkdârânem olduğundan ziraat ve nanaat ve hîrfetin terakkisi yolunda ve mülk ve devlete ve bilcümle ebna'yi beşere nafi' surette ibrâz-ı hidemât-ı makbule edenlerin avâtıf-ı mütemâyize-i Şehryârâneme mazhariyetleri indimizde mültezim ve rafi' yerlig-i belig-i Humayunum Tercüman-ı Hakikat Gazetesi Sermürettibi olup müretteplikteki meleke ve mahareti ve tebligat-ı resmîyenin sıhhat-ı tab'ı emrinde ihtimam ve gayreti müşahede olunan Abdullah Efendi'nin bu yolda ibrâz-ı hidemât-ı müstahsene ve makbule edenlere tahsisen te'sis ettiğim İftihar Madalyasına nailiyet için nizâm-ı mevzuu iktizasınca meşrut olan meziyyat ve evsafi haiz idüğü âsâriyle muhakkak ve müsellemler olarak şerefsâdır olan irade-i mekârim-i mutade-i Şehryârânem mucibince kendisine işbu madalya-nın gümüşten ma'mul bir kıt'ası ita ve ihsan kılınmış olduğunu mübeyyin işbu berât-ı mekârim Âyât-ı Pâdişâhânem tasdir ve ita, olundu. Harrere fi yevmi el-tâsi' aşere min Şehr-i Cemâziyelâhire li sene ihda aşere ve selâse mie ve elf.

Be Makam-ı Mahruse-i Kostantiniyye²

İftihar Madalyasının Nizamnâmesinin 5. maddesine göre, Madal-yayı hak etmiş olan kimseler diledikleri zaman onu takmak hakkına malikdirler. Takma yeri göğsün sol tarafıdır.

Nizamnâmesinin 6. maddesine göre, mezkûr Madalya 2 kısım-dan müteşekkildir: 1. kısmı yarım gümüş mecidiyye büyüklüğünde büyükce kıt'ada altından ve 2. kısmı ise o kıt'ada gümüşten yapılmış olup her ikisi kırmızı renkli kurdele ile asılacaktır.

Nizamnâmesinin 7. maddesine göre, bu madalyadan çokca yapılması lâzım geldiği takdirde yapım masrafı Hazine-i Maliye'den, ara sıra verilecek olanların yapım masrafı ise Hazine-i Hassa-i Şâhâne'den karşılanacaktır.

² Bu berât Emekli Tümgeneral Sayın Cevdet Çulpan'ın pederlerine aittir. Lûtfettiklerinden dolayı kendilerine müteşekkîrîz.

Mâbeyn-i Hümâyün Başkitabetinden Sadarete yazılan bir tezkerede, İftihar Madalyası Nizamnamesi Pâdişah tarafından incelendiği ve önümüzdeki pazar gününde Meclis-i Mahsûs-u Vükelâda mutalâa ve müzakere olunarak sonucun bir mazbata ile bildirilmesi emr olunuyordu. Vesika 2 yi okuyacak olursak:

Mâbeyn-i
Hümayûn
Başkitabeti
Husûsiyye

Taraf-ı Eşref-i Hazret-i Pâdişâhiden bu kere ihdâs buyurulmuş olan İftihar Madalyası Nizamnamesi manzur-u Alî-i Hazret-i tacdarî olup bir nushası leffen sub-u sâmi-i Sadaret penâhîlerine irsâl kılınmasıyla bunun önümüzdeki pazar gününde Meclis-i Mahsûs-u Vükelâda mutalâa ve müzakeresiyle keyfiyetin bâ mazbata arz atebe-i ulya kılınması mukteza-ı emr ü fermân-i Hazret-i Padişâhiden bulunmuş ve zikrolunan madalyalardan iki bin kıtasının suret-i imali ve tesviye-i esmanî hakkında geçende şeref muteallik buyurulan irade-i seniyye evvelce Hazine-i Hassa-i Şâhâne Nezaret-i Celilesine tebliğ kılınmış olmağla olbabda emr ü fermân hazret-i veliyyül emrindir.

15 Rebiülevvel sene 302 21 Kânûnnıevvel sene 300
Bende-i
Ali Rıza

İftihar Madalyası, Sanayi Madalyası makamında verildiği zaman yarısı beyaz ve yarısı kırmızı kurdelesıyla ta'lik edilecektir³ (Resim 2).

Genel olarak İftihar Madalyası sahibinin ölümünde vereseye intikal etmeyip Hükûmete iade edilir⁴. Bununla beraber Başvekâlet Arşivi Umum Müdürlüğünde bulunduğumuz bir vesikaya göre 17 Muharrem 1318 senesi Çetine Sefiri Erkân-ı Harbiye-i Şâhâne Mirli-valorından Ahmet Fevzi Paşa'nın babası Müşir Arif Paşa merhumdan kalan gümüş İmtiyaz, atik gümüş Girit, Karadağ, Kars, Rusya Muharebesi, Tahlisiyye ve atik İftihar Madalyalarını ta'lik etmesi için Saraydan ruhsat aldığına dair bir kayıt mevcuttur⁵.

³ Meskûkât-ı Şâhâne İdaresi, aynı rapor, s. 240; Mütemmim, s. 97 Vd.;

⁴ Meskûkât-ı Şâhâne İdaresi, aynı rapor, s. 245.

⁵ Başvekâlet Arşivi 3 Numaralı Nişân-ı Hümâyün Defteri, s. 103.

İftihar madalyası

فدیه نیکوئی با وزه زنده دوید جان کرب لوده صفت بعد زاید نذر بر زده و کوه و کوه کوه
 ملک یکه نزه مورچی صلواتی معاد شمشک کند بدام لفظی زده و معده و مرشد خیر کس بوزنه و کوه و کوه
 و بجه از بنای بسوه نایغ مورچه ابد از مرد به نبود از برین حلال میوز به کرب بد زنده بری مورچه و کوه
 برین یغ جویه و کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 مسته و نبود از برین خفیف کسین از بزم افق رماد کسینه به کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 از کوه از برین خفیف کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 کوه
 کوه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَضْرَتِ

حضرت شرف حضرت یادش هیچ بکره اهداف بولیده اولاً افتخار مدایبش نفعنامه سی نظرد عملاً حضرت
 ناجده همهم بیکس نفا صبرها صابرینا هدیة ایال فائید بیدار اولاره کابانه کوف محس
 مصلحت و طلاله و کماله و نذاره سببه بفضیل بار فطیه عهد عنده عمیا فکری نفعای ارزومه حضرت
 یادش هیچ بولیده و زکات و نفع مدایب لریه ایلی یک قطعه سنت صورت عملاً و نوبه انما حضرت
 بوقت خفلمه بویلا اداره سیه اولجه خدمت خاصه شهادت نفعده حیدر سینه نفع نکره اولمعه
 اربعه اورد و نفع حضرت و الا کدر اربع الاصلی « اجماعه لکن »

